

**Верховно Главнокомандалагшын
ПРИКАЗ**

**Армийн генерал ТОЛБУХИНДА
Адмирал ОКТЯВРСКИДА**

Армийн Украинска фронтын сэрэгүүд сөн-
ин 8-да румыно-болгарска хилыг даван
хээр үлэр сөө 170 километр хүртэр
да дабшажа, харгы замуудай ШУМЕН
(РУЩУК) гэдэг шухала узелье, ДУНАЙ дээрэ
(РУЩУК) гэдэг томо портые эзлэн ба
ДАЛАЙН флоттой харилсаатайгаар ябуул-
жэ, Хара далай дээрэхи ВАРНА болон
С гэдэг гөрөдуу ба томо портнуудые
абахан байна.

Гаридахи манай сэрэгүүдэй ябуулганууд
болгарска правительствын Германитай
харилсаагаа тагалха дурагүй байхан ба
ини газар дээрэ немцнэ эбсэгтэ хүсэ-
байха арга өлгөн ушаргаа эхилэгдэ-
лгээ.

Их сэрэгүүдэй амжалгатайгаар дайралдаал
и сэрэгтэй ябуулгануудай зорилго дүүр-
гэжэ: Болгари болон Германитай хөлөө
агаа тагалхан ба тэрэндэ дай сөнөс-
байна. Тиниэ болхөөрөө Болгари бол-
уулзай гушан жэлэй турша сөө
м дээрэ немцнэ империализмын түшэг
инь байханаа болибо.

Армийн газар дээрэ хэглэн ябуулганууд
арал-лейтенант ШЛЕМИНОЙ, генерал-
ант ГАГЕНАЙ, генерал-лейтенант ШАРО-
сэрэгүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-

майор ЖДАНОВАЙ, танкова сэрэгүүдэй генерал-
майор КАТКОВОЙ, танкова сэрэгүүдэй гене-
рал-лейтенант СУХОРУЧКИНАЙ таннистууд;
1-дэхи рангын капитан ДЕРЕВЯНКИН, 2-дэхи
рангын капитан РАТНЕРАЙ, майор КАТАЮ-
ВАЙ мөргүүд; авиациин генерал-лейтенант
ЕРМАЧЕНКОВЗЯ лётчигууд шалгаржа гараба.

Ингэж туйлахан амжалтыг тэмдэглэхин ту-
лада Болгарийн газар дээрэ бөлөн ябуулга-
нуудта үлэмж өхээр шалгархан сөөдөн инууд
болон частьнуудта «РУЩУКСНА», «ШУМЛИН-
СНА», «ВАРНЕНСНА» болон «БУРГАССНА»
гэжн нэрнүүдыг өлгөмө, ердөнүүдээр шагнаг-
лахаар табиха.

Мүнөөдэр, септбрини 9-дэ, 23 часта манай
Эхэ өрөнөй столица МОСКВА болон Болгарийн
газар дээрэ бөлөн ябуулгануудта шалгаран
гарахан 3-дахн Украинска фронтын шлн
габьлата сэрэгүүдтэ болон Хара далайн флотой
мөргүүдтэ хойь зуун хорин дүрбэн өхэ буу-
гаар хори дахин артиллерийн буудалга хэмэ,
Эхэ өрөнөйгөө үмэнэһа салнет-мэндэ хүргэхэ
байна.

Онсо һайн ябуулгануудые хэһэнэй түлөө
Болгаридэ бөлөн ябуулгануудта хабаадасан
хан Таанарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүд, не-
лабьнууд болон частьнуудта БЯКСХАЛАН
ХҮРГЭНЗЭ.

**Верховно Главнокомандалагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.**

9-дэ септбрини 9.

**ЭРХИМ ТАРЯА ҮДЭР ҮНИГҮЙ ГҮРЭНДЭ
ТУШААЖА БАЙХЫЕ ИЛАЛТЫН ФРОНТ ЭРИНЭ**

Эрхима республика дотор шэнэ
туралга хада харын
тээ ахиланшье хаань гү-
тарья тушааха хэрэг ха-
ншоор бөлүүлэгдэжэ бай-
сэвэйтэ мэдээнэй ёһоор
мин 8,5 хүби дүүргэг-
рм колхозуудай хүтэлбэ-
г болон гэмтэ энэ яба-
ган гансуурһаа болоо гэ-
лбарилжа ханаатай. Тээд
ехэнхидэ буруу байха

шөвигүүд бодото байда-
нзалгажа худалаар хэлэ-
нгүй гэшэ. Үшэнгэ дээрэ
нотагуудта ургасын бага
ябадал хадаган гансуур-
ды баша, харин газараа
дөр ба забнартайгаар ха-
тарин дээрһээ, зунай
буртаг үбәнүүдыг муу-
үүһан шалтагаанһаа гара-
ла юм. Тээд мүнөө урга-
нзай хаа-заанагүй эсэ-
болон байхата элдэб яв-
аатаг билягуудые бэдэр-
е, харин тэрэнигөө тон
болор сөө нэгэшье кол-
латегүүгөөр хурьяжа абаха
и аймаг артель бүхэнэй
ийабтар хатуугаар таби-
йна гэжэ мэдэхэ хэрэг-
өрбээ халюурма үргэн та-
хаа сонно хурьяжа аба-
рһээ тушааха түсэбөө
дүүргэхэһээ саада тээнэ
үдэртэ хубааха аргатай
нөө хуралһыг дэргэдэ

харуулжа үгэнэ. Энэ намарай
хүдэлмэригөө эхлэнгэй байнаар
үнгэргэжэ, гүрэнэй урхын нан-
гын улгануудта нийтэ найнаар
гүйсгэхэ абадал оперативна
бэрхэ ударилгалһаа, хуряалгын
хамга бүхы зэр эмсэгүүдыг
хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ яба-
далһаа дүлдэхэ болоно. Тиниэ-
һээ энэ жэлэй хуряалга ба хү-
дөө-ажалай продуктуудые бэлэ-
хэхэ ажал манай хүсэ шадаба-
рийн, үдэрөө үдэртэ долтолжо
байгаа Улаан Армийн урлах
уялгала дүүргэжэ шадаха бай-
наһайминий шалгалта боложо
үгэхэнь. Хуряалгын түрүүшын
үдэрнүүд хадаа ажыхы тэрэ
компанигөө хэн бэлэдхэлтэйгээр
эвнээб, хэн хамаг хүсээ эл-
сүүдэ харюусалгатайгаар ябуул-
жа байна гэжэ тобойго харуул-
на.

Урхын саада үдэр партиин (Об-
ком) бюро болон Кударын ай-
манга тарья тушаалга али тухай
лбажа байһые хэлсэжэ үзээд,
ВКП(б)-гэй партиин айком тэрэ
гүрэн түрэн үлхатай ажалье
обор нулаар ударидажа байна
гэжэ тэмдэглэбэ. Август сөө ба
септбрини 1-дэхи табан хоног сөө
тарья тушааха түсэбөө табал-
дуулһанайнгаа ба СССР-эй СНК
ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй заабари-
нуудые дүүргэхин тула хэрэг-
тэй хэмжээнүүдыг абагүйнгөө
түлөө партиин Кударын айко-
мэй секретарь үлхэр Бобстагчи-

нов выговорго хүртэһэн байна.
Энэ айкомой алдуута ябадалын
юу байгаа гэхэдэ, тарьяхурьял-
га ба тушаалгын зорилгонуудые
бэлдүүлэхин тула аймагай акти-
вай хүсэнь элсүүлээгүй, хур-
яалгыг тодорхой тошо хүтэл-
бэрээр хангагүй ба гүрэндэ
тарья тушаалаа хашан ношпо
зая гаргаһан зарим хүнүүдтэй
хатуу тэмсэл хээгүй байба. Ал-
дуугаа ажал дээрэ заажа хур-
яалгын хүдэлмэригөө хүрдэхан,
тарья тушаалгыг үдэр хүнигүй
гүсэбэй ёһоор ябуулгын гэжэ
ВКП(б)-гэй (Обком) бюро заа-
һан байна. Энэ заабарийн дүүр-
галтэ тухай эгзэн түрүүн айма-
гай хүтэлбэрлэгшэдһөө, хү-
дөөгэй коммунистуудһаа асууха
байна. Тиниэ хэрэһээ фронто
боло эбсэгтэ аян хэрэгтэй
байхан тарья талзыг тагалга-
ряагүйгөөр тушаажа байха ажал
дээрэ өөрингөө үлн сохыг, ша-
ламар бэрхыг шалгаран харуул-
жа үгэхэ хэрэгтэй.

Тарья хуряалга тушаалгыг
түргэнээр ябуулхааа ондоо
гнэмэ хорюусалгатай эхэ зорил-
го мүнөө үедэ, хорото дайсанг
Улаан Армийн үй буга сохижо
байхан үедэ хүдөө нотагуудай
арат зонхой үмэнэ табигданагүй
гэһэнэ. Тиниэ дээрһээ тэрэ
зорилгыг толото найнаар
дүүргэхин тулада хамаг бүхы
хүсэмдэй хачуудалдаха ёһотой.

**СССР-эй Верховно Советэй Президиумай
УКАЗ**

**Армийн генерал Р. Я. Малиновскидо
Советскэ Союзай Маршал гэхэн
сэрэгэй нэрээргэ олгохо тухай**

Армийн генерал Малиновский Родвон Яковлевичта Советскэ
Союзай Маршал гэхэн сэрэгэй нэрээргэ олгохо.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлжэ
М. МАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль 1944 оной септбрини 10

**Советскэ Информбюроһоо
Септбрини 9-эй оперативна мэдээнһээ**

Септбрини 9-эй туршада Румыниин зүүн-хойто хубида манай
сэрэгүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшажа, 100 гаран нуурын
газарнуудые эзлэбэ, тэдэнэй дунда ЧОМУРНА, ФУМОАСА, ГУРА-
ГУМОРА, СЛАТИОАРА, ОСТРА, КОТЫРГАШИ, БЛАБАСА, ЛАР-
ГУЛУЙ БИСТРИЧНОАРА, ЖЕДАНТЕЛЕК гэдэг газарнууд, ГУРА-
ГУМОРА, ФРАСИН, МОЛИД гэдэг түмэрзэмэй станцинууд бии ба
Румынска частьнуудтай хамта ТЫРГУЛ-САКУЕСК гэдэг томо
нуурын газарые байлдаатайгаар эзлэн байна.

Румыниин центрайна хубида манай сэрэгүүд АЛЬБА-ИЮЛИЙ
гэдэг гөрөдыг, ТЕЙУШ, МИХАЛЦ, ВАЛЯ-ЛУНГО, МИНЕСХАЗА,
НИШНАПУШ гэдэг томо нуурын газарнуудые ба КОПШАМЖКА,
МИКЕСХАЗА ТЕЙУШ, ПОДУЛ-МУРЕЙ гэдэг түмэрзэмэй станци-
нуудые эзлэн абаба. Болгаридэ 3-дахн УКРАИНСНА фронтын
сэрэгүүд урагшаа дабшаха зуураа ШУМЕН (ШУМЛА) гэдэг гөрөд
болон түмэрзэмэй узелье, РАЗГРАД гэдэг гөрөдыг эзлэн ба
ХАРА ДАЛАЙН флоттой харилсаатайгаар ябуулгаа хэмэ Хара
далай дээрэхи БУРГАС гэдэг гөрөд болон томо портые эзлэн
абаба. Хойр үлэр сөө бөлөн ябуулгануудай үедэ манай сэрэгүүд
21.000 гаран болгарска солдат болон офицернуудые плендэ абаа.
РАЗГРАДАЙ өршөнлө манай сэрэгүүд 4.000 гаран немцнэ сол-
дат болон офицернуудые плендэ абаба.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд
ба хэдэн пунктуудта нотагай удхашанартай байлдаанууд
болөбө.

Септбрини 8-да манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 35
немцнэ танк гэмтэһэн ба үгы хэһэн байгаа. Агаарта бөлөн
байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 3
самолет унзгагдээ.

Септбрини 10-ай оперативна мэдээн

Септбрини 10-ай туршада Румыниин зүүн-хойто хубида ма-
най сэрэгүүд дайсанай эсэргүүсэлтыг нуга даража, ВАМА гэдэг
гөрөд болон түмэрзэмэй станциг эзлээд, мүн тэрэшлэн РУС-
СНАЯ-МОЛДАВИКА, ВАТРА-МОЛДАВИКА, КРУЧА, ХОЛЬДА,
БРОШТЭНИ, ДЬЕРДЬО-БЗНАШ гэдэг нуурын газарнуудые бай-
лдаатайгаар эзлэбэ.

Румыниин центрайна хубида манай сэрэгүүд румынска сэрэ-
гүүдтэй хамта СФИНТУЛ ГЕОРГЕ гэдэг гөрөд болон түмэрзэмэй
станциг эзлэн абаад, мүн тэрэшлэн 50 гаран ондоо нуурын
газарнуудые байлдаатайгаар эзлэбэ, тэдэнэй дунда КАТАЛИНА,
НАРАТНА, БЮКСАД, МАЛЬНАШ, АЙТА, МИЖЛОКИ гэдэг томо
нуурын газарнууд ба СЫНКАТОЛНА, САКУЕСК, СЫНЗЕНИ,
БЮКСАД, БОДОК гэдэг түмэрзэмэй станцинууд бии.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшадай бэдэрэлгэнүүд
ба хэдэн пунктуудта нотагай удхашанартай байлдаанууд болон.

Септбрини 9-дэ манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 8 не-
мцнэ танк гэмтэһэн ба үгы хэһэн байгаа. Агаарта бөлөн
байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 10
самолет унагагдээ.

★ ★ ★

Румыниин зүүн-хойто хубида
манай сэрэгүүд долтолго үр-
гэлжэлүүжэ, немецүүдэй хам-
салтын газарай түшэг тулагуу-
рийн пункт болгоһон Вама гэдэг
гөрөдэй түлөө хатуу шанта
байлдаануудые хэбэ. Энэ гөрөд
халаа хойто, зүүн болон урда
зүгүүдһээ үндэр халанууд бол-
лон Молдавка ба Молдава гэдэг
хэдэн гөрөдонуудээр халхалаг-
даһан байха юм. Дайсан эдэ
үлэмжэ таатай захид позици-
нуудые үсэд шангаар хамгаал-
һан ба хэдэн дахин контратака
хэбэн байна. Сүүдхэ шахуу сэг
сөө үргэлжэлэн байлдаануудай

лүүдээр советскэ частьнууд Ва-
ма гөрөдыг эзлэбэ. Ехэхэн тро-
фей буляин айтаһан ба 200 га-
ран хүн плендэ абаһан байна.
Нүгөөдэ участогууд дээрэ манай
сэрэгүүд урагшаа дабшаха зүү-
рда гэдэн нуурын газарнуудые
эзлэбэ.

◆ Румыниин центрайна ху-
бидэ манай сэрэгүүд румынска
сэрэгүүдтэй хамта Хойто Трап-
сильсани тээшэ гараба. Тэндэ
венгернүүд бетонирвалгалһан
додуудтайгаар хамгаалгын гала-
рай үм удаан байха полост
(Үргэлжээлэһэ 2-дэхи ноурта).

Хоца НАМСАРАЕВ

Советскэ Информбюроһоо

(Түгэсхэл, Эхининь 1-дөхн нүүрһаа)

Бит болгоһон байгаа. Дайсавай хүсэтэ буудалга, урһаа өдэ иннэ полинууд болон проволочные лаалтанууд манай частнуудай ябуулгануудыг хязгааргүйгөөр түбэгтэй бэрхэ болгоһон байна. Мүнөөдөр советскэ ба румын-ка сэрэгүүд дайсавай хамгаалһын газарай хүсэтэ түшэг тулгуурини пункт болохо Сфынтуя Георге гэдэг городыг довтолоон орожо өлзлөб. Байлаанай болгоһон газар дээрэ олон немецкэ болон венгерски солдат ба офицернууд алагдажа үлэб. Трофей бүлгэн абгажа, хүнүүд плендэ өбтээ.

Исгала гэдэг городһон баруун-ургуур дайсан байлаатайгаар тагнуул хэһы Бэдэбэ. Манай ялган сэрэгүүдэй ба артиллерини буудалгаар немецүүдэй агаханууд амжалтатайгаар суларһаа сохигдоо. 200 шахуу немецкэ солдат болон офицернууд үгэ хэгдэһэн байна. Нүгөндэ участок дээрэ дайсан советскэ позицинууд тээшэ 12 танкистка-торпедануудыг ябуулаһан байна. Манай хамгаалһын газарай түрүүшын захата 9 танкеткын минигүүд дээрэ 9 танка таларһан ба хоёр танкеткын артиллерини буудалгаар гөйтээгдэһэн байна. Нэгэ немецкэ танкеткыг булган абанд, манай сэрэгүүд хоргогүй болгоһон байна.

Рига городһон зүгээр майор Соболевый команда зорилбаһан манай бүлэг дөтмөк истребительнууд 14 немецкэ истребительтай ушарба. Агаарта болонһон байлаанай майор Соболевый дайсавай хоёр самолёдыг унагажа, лейтенантууд Заваликий болон Мезыник гэгшнэ шэжээд самхыдыг унагажаа. Нүүдэй үдэрүүдтэ Н-скэ истребительна эскадрилья 15 немецкэ истребительныг унагаһан байна. Тэдэвэй 7 самолёдыг майор Константинов Соболев гэгшнэ унагажаа.

Маршанов городһон баруун-хойгуур манай сэрэгүүд тагнуул ба дайсавай буудалгаата байлаа хэбэ. Советскэ тагнуулай отрядүүд рото үлүүтэй гитлеровенүүдыг хөдөһөн ба хүнүүдыг плендэ абһан байна. Манай ялган подразделениин глайцернууд нүхдэ Абресов, Чистяков болон Морозов гэгшнэ үдэрэй турһа соо 19 немецкыг хэжээ.

Ломжа городһон баруун-урдуур манай сэрэгүүд аймагай удхланартай байлаануудыг хэбэ. Н-скэ соединениин частнууд мэгэ ой модотой газарыг немецкыг эсбэрлээ. Витомба нэгэ газарта ажалалта лейтенант Залонайченко гэгшнэ командатай доро ябаһан манай хэһы

танкнууд дайсавай үмэдэ өлзгөрһөн ороод, мүнөөн гаромыг дажууда нууга түхөөрһөн байна. Танкистууд гарсада дайсавай колоннын дүтэлэн ерэхэдэ буудалаһан байгаа. Немецүүдэй дунда мэгдэл һандаа гараба. Советскэ танкнууд нуугаһаа гараад гитлеровенүүд тээшэ сэдэ шагаан буудлаба. 250 гаран немецкэ солдат ба офицерүүд, 15 өдэ бүү болон ашаануудтай 5 автомашина үгэ хэгдээ. Улангүй нүгөндэ талаһаань гарса тээшэ немецкэ танкнууд дүтэлэн ерһан байна. Тэдэ мүнөөнэ удааар гаталаһан гараһыг һэдээд, намагтай арслан доогдоһон байгаа. Советскэ танкистууд бууджа эхилээд, 5 немецкэ танкыг галжаа.

106-дахн немецкэ ялган сэрэгэй дивизиин 240-дахн полкын плендэ абһан обер-фельдтор Генрих Масбах гэгшэ янхэжэ мэдээсэбэ: «Манай дивизион Кишеш городһон хойгуур хамгаалһын газарыг элэжэ байһаным. Августын 22-тө түргэн суларһаа гэдэн приказ дивизион үгдэһэн байгаа. Ородууд Яссын оршондо ба Тира-вольһаа урдуур сумаран ороод, дивизионий тыла газарлаар амуд тохободуулаад, байна гэжэ рогын командир малда тайлбарлаһан байгаа. Энээн гудай дуулаһаа солдатүүд армюнтээхэ» һанаа. Тэдэлар буудалаа хүрелдэһэнэ үгээ сэрэ айгаа болэй.

Билээр ордуудыг эсэргүүсэлтэ хэһыгөөр түрүүн дээрэ амжилтайгаар ябабди. Нүүт мүнөөн дивизиин дүтэлхэдэ аймалтай юмса болонһон байна. Советскэ танкнууд билээртэ довтолоон. Хэлэжэ болотгогүй мэгдэ һандаа гараа Изи Солдадууд хоёр тээшэ бугарса гүйлэжэ, танинуудай түсөһөнүүдтэ дарагажа үхэһэн байна. Би болбол багалан булган солдадуудтай хамта хүүргээр мүнөөн баруун эрьсдэ гаража талаһан байһаб. Билээр ой соо хэргөөнд, баруун талһа өлзгө газара гэжэ илгээһэн байгаади. Харһан гэштээ гүйлэжэ ябаһан бутархай бүлэг немецкэ солдадууд билээрэй харгы замда ябаа баалай. Фронт дээрэ мүн боложышыг байһанын ба фронтын хамгаалһыг байһанын мэгдэшыг хүн бишнханааршыг мэдээгүй һан. 3-дахн үдэртөн билээр ордуудай ялган сэрэгүүдтэй ушараабди. Шэвээр хүрелдэһэн газарһаа мултараһан газара гэһэн баталтанууд юмшынэ болотгүй. Билээр буудалаа бүү зэбсэгдэ буллагажа, плендэ абтаһан байһабди. Ородуудай «гогшн» соо ороходо болон аад талдһаа гараһын аргагүй гэжэ билээр мүнөө мэдээлбэ.

Бурят-монгол арадай саашанхи дэбжэлтын шэг зам

Агууехэ бүр жабдалалта советскэ ороной аатан нүүднн доро сээсгэһэн байдаг манай Бурят-Монголой вол хубине үлгэрлэн хэлэхэ үгэ олохонь бэрхэ. Бурят-Монголой ажалла малша арад зовон мавлажа байгаа социалистическэ ажабайдалыг тэдэний хуушан байдалтай жэшээлэн үзэбэл, онсо өдэ илгаатай байна. Бурят-монголшууд өнөдөнгөө шэнэ байдалай бата бэрхэ ба гүвээгшэ шанартай байһынь үдэр бүхэндэ инаглан гэршэлжэ байдаг.

Бидэндэ довтолон ороһон дайсавай урдаһаа эсэргүүсэжэ дурбан жэлэй турша соо дайлаадажа байлаада өлөлтын үдэрыг мэгэ-мэгэ түлэжэ байһабди. Манай Бурят-Монгол ороной аралдон болбол эсэгэ орондоо аян тухай гүвээгшгөөр явагжа, аян шуһаа өлөлтөдэ зорюулаһан хэды олов түбүүд басгаад, үбгэд хүсгэд фронтдо ба тыд хоёрго жагсаад байнаб! Тэдэнэр үдэрһөө үдэртэ тоо томшоггүй амжаата гүйлэжэ байһынь тарваман. Энэ болбол парти правительствын ба агууехэ Сталин балшын сээсэмэргэн ударбалгыг ашагабын мүн. Энээнине хүн бүхэн аянган мэдэжэ ябадаг.

Манай «Бурят-Монгол АССР-ай хүдөө ажалыг үлэм саашанхи түгжөөдэ тэмжээгүүд тухай» «СР Союзай Арадай Комиссарларай Советэй түүхэтэ тогтоол байһаа оной августын 7-10 газарта Энэ болбол, агууехэ Сталин ба парти правительствын хэлээ бүхэндэ бурят-монгол ажалла малша арад зовине өөрынгөө халуун үршөөлөөр яваглан үзэлгэ хэмжээлэшгүй үндэр хайра мүн. Иймэ үндэр үршөөл хайрыг түлэхэ ээлтэй байһан манай Бурят-Монголой түү гүмэй ажаллаһан арад болбол гавсахан сэдлэлэй баяраар бэрхэ, тарин ажал хэрэгэй баяраар харюугаа үгэхэ ёһотой.

Мүнөө Эсэгэ ороноо хамгаалһын агууехэ дайнай үгээ манай Бурят-Монгол ороной элэ газар үлэм саашанхи үргэмжэлһэн энэ тогтоол болбол мүнэтэй гэнтэй үнэтэ хэрэг гэштэб! Иймэ зол хайра хүртөөд байһан манай Бурят-Монгол АССР-ай колхознигууд агууехэ Сталин балшын-

гаа урда ба парти правительствынгаа урда ямар өдэ баасхалалта илалтануудыг харюу болгов харуула хэрэгтэй гэштэб?! Манай Бурят-Монгол республика колхозууд сооһоо али тухай олон сууга хүнүүдыг шэвээр ургуулаха омог баярнууд угтажа байна гэштэб. Эдэ бүгэдыг шивдхэн шадала хэды шэнээн өдэ хүсэв арадай зүрхэн дотор бүсэлжа байна гэштэб. Энэ мэтэ асуудалууд тухайда Бурят-Монгол республика бүхн дээрэн харюусаха байна гэжэ мэднэбди.

«Үнэнэй тулаа зориг, Шаварай түлэа ажал!» гэһэн арадай сээс үгыг гэршэлэн шадала эүб ба үнэв тэмсэлэй хүсэн манай бурят-монгол арадта тээгээдэ байха ёһотой. Иймэ дээрһэн ажал хүдэлмэрээ зүбөөр амилхэн табила, хүсэ шадал ба зэр яамсагаа хүсээ эдэлжэ, ялбар баян ашаг өлзө абаха гэштэ хамгай гүрүүшын шухала хэрэг мүн.

Бурят-Монголой сээсэмэргэн элдэв хоймор дээгүүр атар тарган алууха малаа сагай эрлэ байлаада тээгэмтэй болгон үхэлээ, зүйл бүрнн үгэ тарлагад шавар хайнтайгаар болбосоруулан ургуулажа, гүрэндоо саг болээр соонь тусаата үлэгаа дүүргээд, ажалта үдэрэйнгөө ашаг өлзыг дүбдэн абаха болово.

Иймэ илалтанууд туйлагдахалаа эрхэ бэрхэ бата бэрхэ буурв дээрһэнэ дүлдэдажа байха ушартай Мүб гэдэдэ, дэлхэйн байгаалыг эрлэм ухаанай ба оньо техникын хүсэ шадалаар эрлэ мэдэлдээ дүрлэн абаха туйлай өдэ тэмсээ дээрһэнэ дүлдэдаха хэрэг мүн.

Каваб малтаһан хүн Уһавай эзэн болохо, Харганаа малтаһан хүн Халазангай эзэн болохо. Энэ гадаа дэлхэйн байгаалыг эрлэ мэдэлдээ абаһанай тэн бишнхэн үлгэршэ үгэ арадай дундаһаа гарһан байна. Энээн дээрһэнэ үндэһэн эрдэм ухаанай ба оньото техникын хүсэ шадалаар дэлхэйн байгаалыг эрлэ мэдэлдээ абаад ажалыгаа мандуулжа байха ябадал манай Бурят-Монгол республикада тов шухала хэрэгтэй.

Жэшээлбэл, манай Бурят гол республика дотор хэды шухала ямаг убан дотор үжэл шалжа хэбтэнэб, энээнине жа хатаагаад үтэлжүүэв а да хэды шэнээн эрхын жэшэ сабшалан бололоб. Хэды дайла харганаа буртагаар шалдажа үмхирэн хэбтэнэб рэээнине арилган сөөбэрлэжэ бал хэды үргэн таряана бэлшээрһин эрхын газар хол. Хэды олон армухан тулаг урасхалтай гол өөрынгөө зангаар мэлмэрэн дажа байнаб, тэрээнине таллаа хэжэ дуратай газар дүтэлэн абаһаа һаа хэды сабшалан таряалангай газар уналжа, ямаршыг гал гасуу аршалан ашагажа тэдэ Энэ мэтэ дэлхэйн байлиту эрлэ мэдэлдээ абаха ябадал бол манай хүдөө ажалыг дэлгэһэн асуудалыг өнөө шадала бата бэрхэ буурв бол гэжэ сэдэ хэлэгдөө.

Парти правительствын агууехэ багша Сталинэй үгэ доро эдэ бүгэдыг алдартай дуртайгаар элжэ, шадала гэжэ зам Бурят-Монгол республика колхознигуудай үмэнэ яагдэ байна гэштэ.

«Гэр бархалаа Бууринь бэрхэ, Үгэ хэлээдээ Улхынь бэрхэ, Буурв муугай гэр Гөшье һаа хүйтэй, Удха муугай үгэ Уравшыг һаа дүнгэнэ!» гэһэн арадай мэргэн үгыг эвэдэ хүлэлэһэнди. Энэ бол бидэһэй зорилгодо шухала болгохо ушартай. Ажал ба болбол буурв хайнтай ба сагтаа илалтын мүн шанай байжа, ямаршыг бэрхшээ үе сагуудыг яэбтэ содон үргараһан тухай манай совет ороной мүнөө түүхэнүүд али олон тэмдэглэдэһэн болон.

Иймэ дээрһэнэ Бурят-Монгол колхознигууд өөһэдөнгөө эдэ хүсэ бодото хэрэг дээрээ лүүвэн амжажа, парти правительствынгаа тогтоолыг илал алдарты түү болгов тэмсэ бата аянгажэтэй.

Түрүү колхозой партийна организаци

Кягтын аймагай партийна организаци үргэн нийтэ ажалладал дунда партийна-политическэ хүдэлмэриг үргэнөөр эрхлэжэ шалаһанайнгаа ашаар өөрынгөө зэргэдэ аймалынгаа түрүү хүнүүдыг олоор элсүүлжэ шадаа.

ВКП(б)-гэй зэргэдэ илангаа Эсэгэ ороноо хамгаалһын агууехэ дайнай үгэдэ ороһон хүнүүдэй тоо өлшөрөө. Тээд тэдэнэрэй ехэнхын өнөдөнгөө түрүү үүргэвүүдыг жэшээтэ байлаар дүүргэжэ, үргэн нийтэ колхознигуудыг оройлон хүтэлбэрлэжэ ябадаг болонхой. Нүүдэй гурбан жэл соо 400 доло гаран хүнүүд партида элсүүлэгдэжэ, арбаал шахуу колхозуудай дэргэдэ партийна эхин организацинууд шэнээр байгуулагдаа.

Аймагай партийна организацин составай өлшөрөн бүхэлдэ бүрн нийтэ ажалладал дунда пар-

тийно-политическэ хүдэлмэриг үргэн далайсатайгаар эрхлэгдэдэг болоо. Жэшээлбэл, Б-Зукска сомоний Энгеальсын нэрэмжэтэ колхоз болбол дайн сэрэгтэй урдтэ аймаг соогоо ажалын хүдэлмэри үнгэргэхэ талаар ходоодо гээгдэжэ байһан бэлэй. Тээд хүс колхозой парторганизаацин секретарь нүхэр Цыреновай эдихинтэй ороодолгоор эндэхи түрүүшүү партида орожо колхознигөө дэргэдэ партийна организаци эмхидхээд, өөһэдөө түрүү үүргэвүүдэ жэшээтэ байнаар дүүргэхэ зуураа, колхозоо аймаг соогоо түрүү буурнда оруулжа шадаа. Мүнөө энэ колхоз— үбхэ-хуряалгаа амжалтатайгаар дүүргээд, таряа хуряалга болон тусаалгыг муу бэрхээр ябуулжа байна. Мүн мал үхэлбэрлэхэ гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байта юм.

Энэ колхозой коммунистууд

гадаа өөрынгөө колхозой сновенүүдтэй партийна-эмхидэй хүдэлмэриг саг үргэлжэ гэрэгдэг болоо. Мүнөө ВКП гэй устав болон програм мүн нүхэр Сталинэй түү номыг шудалаа кружок үргэлжэ хүдэлмэрлэдэг. Иймэһээ эндэхи стахановэ барандаа шахуу партиин ял ороод, түрүү үүргээ жэл хайнаар бэлүүлжэ байнад. колхозой коммунистуудай хинь мал ажал дээрэ болон леводческэ ажал дээрэ хүдрилдэг болоо.

ВКП(б)-гэй айкомой эмхидэй-инструкторска табагай дэлмэрлэгшэд болбол колхоз хэв партийна эхин организацинуудта туһаламжа үзүүлжэ лаар гол анхаралаа табинышэ.

В. БАРТАСОВ

Советскэ сэрэгүүд Болгаридахн дайнай ябуулгануудыг болуулба

Болгарска правительствын Германиятай холбоо харилсаага талалжа. Германия дай сонохобон ба эбгээ орохо тухай гуйлгатайгаар советскэ правительствода хандаһан ушарһаань советскэ сэрэгүүд сентябрын 9-эй үдэһын 10 цаһнаа эхилээд Болгаридахн дайнай ябуулгануудыг болуулба.

Советскэ правительство халаа Великобританин ба Америкын Холбоотэ Штадуудай правительствонуудтай хамта мүнөө Болгаритай эбтээ ороһын услоонуудыг зохиожэ байна.

Хуряалга дээрэ хүн бүхэнэй ажалыг тус тустань эмхидхэхэ

Хадууршад ба хажууршад, Дарису Дондонова шэнгээр дуратай найнаар ажаллагты!

Амяараа даалгабаритайгаар ажалланад

СССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-тэй ЦК «1944 оной ур гаса хуряалга ба хүдөөажалай продуктивудай бэлэдхэл тухай» тогтоол соогоо тариахуряалга дээрэ амяар амяараа хүдэлмэрийг хэ ябадал үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай тусгаар тэмдэглэсэн байна. Энэ тогтоолой арилатын ёһоор Хорин аймагай түрүү колхозууд хуряалга дээрэ колхознигуудыг амлар амяарайнь хүдэлмэрилүүгэ эхилээ. Тэрэнэй ашаар ха-

далга, боолго дээрэ хүдэлмэрийг дэг хэдэн олон колхознигуудайнь ажалай бүтээсэ дээшлэсэн байна. Краснопартизанска сельсоветэй «Красный партизан» колхоз хуряалгада орохоосоо алар түрүүн колхознигуудай хэжэ ажал хубаарилжа үгэсэн байгаа. Гар хажууршад А. Машанова, М. Высотская, Д. Шыдылова гэгшэд, өөһэд хоорондоо мурьсоод, таһаг луулажа абahan участок дээрэ

үндэр бүтээсэнуудыг туйлажа байна. Эдэнэр 0.70 гектарай орондо үргэлжэ 1,11—1,20 га тарья найн шанартайгаар хадагана. Тэрэшэлэн колхознигуудыг амлар амяарайнь хүдэлмэрийг дүүлжэ байһан «Путь Сталина», Ждановой нэрэмжэтэ колхозууд ажалайнгаа бүтээсэ нилээдгүй дээшлүүлэсэн байна. Ц. ГАРМАЕВ, (Манай себиер).

Дарису Дондоковагай рекорд

Бичурын аймагта түрүү колхозууд яһала олон. Тибэшьа Дабаата мотагай Крупнаягай нэрэмжэтэ колхоз илангала тэдэнэй дунда шалгарна. Энэ колхоз сэрэгэйамахан бүхы намганинуудыг үнгэргэхэдөө хөдөөдө яһана. Энэнь имагтаа эндэхи колхознигуудай шэн зарилгайгаар, эдэхэлээ табин лэшхэл өрөлдөсөтэйгээр хүдэлмэрилдэг байһанынь бөөгөтэ гэршэ мүн. Ажалай булад хатуу манг заршам байгуулагдаһанай эсэстэ бусалма ажалай тулан энэ сасвара. Эндэ 70 гаран наһанвай үбгэд хүгшэл, 7—8 наһанвай түбүүд басагадшы хэн юунгүй барандаа тусэбтэ даалгабарилга үлүүлэн дүүргэдэг замшалай. «Тарлахуряалгала бөгөн болзор сөө дүүргэжэ, гүрэнэйгөө урлахы уялгата тушаалгы бөгөн болзор сөө дүүргэхэди» — гэ хэн бөгөнхон тогтоол үбгэхуряалгы дүн гаргахатаа эндэхид абаа хэн. Тарланинь нэлэнхы үргэлжэдөө эдэшээ. Хэн ямар зэр зэмсэг барилжа, хаана, ямар хүдэлмэри хэхэ бүтээхэ байһанаа үнийэй мэдэхэн малхэнигууд аса тармуур болон халуур хажуурнуудыг барилжа, хада бөөрингөө тарьяалангыг хөдөхөөр гарабад. Хажуур бэлюугэй хахимөөн халуур машинныг таршаганаан харанхыһаа харанхы хүртэр эдэлжэ байдаг. Эрхимэй эрхим стахановесууд мүнхэ Дарису Дондонова болон Цырма Санницыренова гэгшэд үндэр бүтээсэтэ ажалайнгаа арга дүршэлыг аха эгшэ дүүнэр болон хань мүнхэдтөө халан ахуулхы зарилгаар мурьсоондэ хамар мүнхэдэ уриба. Дамба, Гомбе, Дөлгөр, Цыпилма болон бусад барандаа өлө мүнхэдэйгөө урлаа хүлээжэ абаад мурьсоондэ илагшад болохын түлөө эсэхэ сусалхы мээнгүй амаллала.

Гар хажууршад мүнхэ Цыпилма Амшоева, Цыпилма Тудулова, Дөлгөр Гомбеова болон бусад мурьсоо үүсхэхэн эдэ хоёр мүнхэдтөө түрүүлжэ гарахыг нэлэбэшьа арайл хүсэмжэ шалабагүй. Нэгэтэ мүнхэ Дарису Дондонова болон Цырма Санницыренова гэгшэд хажуурнуудыг үлэмжэ найнаар хурсаджа, хүдэлмэрингөө үлээр имагтаа хүсэд хэрэглэхэнэйгээ аша туһаар хүний 2 га үлүүтэй тарья хадаба. Тусхайһан хэлэбэл мүнхэ Дарису Дондонова 2.47 га, мүнхэ Цырма Санницыренова 2.14 га хуряалан байгаа. Ажалай шэнэ арга дүршэл хэрэглэн хүдэлмэрилдэг эдэ мүнхэдэй алдар нэрэ улам алдаршажэ байг лэ. Гар хажууршад барандаа эдэнэр шэнгээр хүдэлмэрихын түлөө тэмсэгтэй! Ц. НИМАЕВ, (Манай корреспонент).

Хэлэһэн үгээ хэрэг дээрэнэ бэелүүлнэ

СОСОВО-ОЗЕРСК. (Манай корреспонент). Бурят-Монгол АССР-эй хүдөөажалыг улам саашан хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай правительствын тогтоолтой танилсаад байхатаа «Улаан Ярууна» колхозой членүүд тариахуряалга, гүрэндэ тушаалгауудыг саг болзор соовь эрхим шанартайгаар дүүргэхэ уялгануудыг абажа, аймагайнгаа бүхы колхозуудыг мурьсоондэ урибан байна. Тив, энэ артелин членүүд

хэлэһэн үгэдөө хуряжэ, абahan уялгануудыг хэрэг дээрэнэ бэелүүлэн үдэрэйгөө нормонуудыг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэжэ яба. Тарья боолдо колхознигууд Базарова, Галлена, Тимофеева, Восубулина, Шыденова ба бусад ялангала найн жэшээнүүдэ харуулла. Эдэнэр нормынгоо ёһоор 40 бухал боолдо байһан аад, үргэлжэ 60 бухал боолдог байна. Тэрэшэлэн тариахуряалгада үдэрээр ябадаг хаалишад үргэлжэ 30—35 бухал боово. Мүн жат

катав Б. Самбуева үдэр бүри 5 га хадажа, бэшэ бүхэдөө ялажа ябана. Мурьсоо үүсхэхэн «Улаан Ярууна» колхозой членүүд фронтдоо туһалха ябадалаа улам арвиндахыг хүсэжэ абahan социалистическэ уялгануудыг харуулан болзор соогоо дүүргэхы түлөө амлар амяараа хүдэлмэрилжэ, хүдэлмэрингөө үдэр дүүрэн ба зүбөөр хэрэглэдэг болонхой. Ц. БИМБАЕВА.

Хадалга, хүрилэлгэ, сохилгынь хоорондо забхартай

Зэдэн олонхи колхозууд тариахуряалгада бэлэдхэл муутай хатагайгаар ороһон юм. Тэрэнхээ болохо мүнөө хуряалгала хангалтагүйгөөр ябуулжа байна. Бүүдэй шэлээгээр эндэх колхозууд 9 мянгад центнер хуряалжа, түсөө 21 процент дүүргэжэ. Хуряалга, сохилго хоёройнь хоорондо ехэхэн забхар гарантай. Тэбэл, хадагдаад байһан 9 мянга гектарайнгаа мивэ 2000-ынхэ хүрилэһэн, 800 гектарынь сохилгон байна. Хадалга, хүрилэлгэ болон сохилгынь график саг соогоо дүүргэдэггүй. Бүүдэй таһаг хонгог сөө аймагай колхозууд хадалгынь график оройдоо 60 процент дүүргэһэн байна. Августын 25-дэ хуряалгада ороһон «Пятилетка» артель 10 гаран хонгог сөө мивэ 60 га хуряалан байжа юм. Колхознигуудай ажалай жаг заршамай хүдээр табигдаһан, амлар амяарайнь хүдэлмэрилүүлжэ ябадалай эмхидхэхэдэй дээрэһээ 50 хүдэл-

мэришэдэйн оройдоо 5—6 хүн үдэрэйгөө нормонуудыг дүүргэдэг байжа юм. Сохилгоёо эмхидхэжэ шадаагүй дээрэһээ энэ колхоз алар мүнөө хүртэр монсогоршыг тарья гүрэндэ тушаалагдүй байһаар. Сагаан-Усанай сомондой «Красный партизан» колхоз хадаһан тарьяага хүрилжэ түргэн сохило хэмжээнүүдэ абанагүй. Оройдоо 100 хуряалгуй гектар хуряалан болобошье, энээнээ хүрилжэ сохило урьдэдүй дээрэһээ гүрэндэ тариагушаалгаа эхилээдүй байһаар. Хадалга, боолго, хүрилэлгэдэ ябадаг колхознигуудайнь олонхид нормонуудыг дүүргэнгүй. Тээд, тус колхозой бригадир болон бусад хүтэлбэрлэгшэд нормоо дүүргэдэггүй колхознигуудыг хэмжээ абадаггүй зантай. Дурсагдагша аймаг сөө гансал Каландарашинлинин нэрэмжэтэ колхоз хуряалгаа нэгэ бага барагаар ябуулжа байна. Тус колхоз

бүүдэй 5 хонгог график 100 процент дүүргэжэ, бэшэ колхозуудыг бүгэдэнь ялаа. Мүн август сөө оруула тарьяага амжалтатайгаар тушаалжа дүүргэд, сентябрийнхээ 10 гаран процент болгоһон байна. Тус колхоздо эвөө болохо хүдэлмэрилжэ ябадал үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Тэрэшэлэн хадалга, боолгодо ябадаг колхознигуудынь амлар, амяараа хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй ашаар үдэрэйгөө нормо найн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэдэг колхознигууд олон байжа юм. Ажал хүдэлмэриг зүбөөр эмхидхэжэ, колхознигуудыг амлар амяарайнь хүдэлмэрилүүлжэ байгаа хаа Зэдэн колхозууд жэгдэхэ нимээр хүдэлмэрилжэ шадаха байгаа. Зүгөөр, зарим колхозууд ажалай булад заршам болохогүйгөөр хазагайруулагдаат дээрэһээ хуряалгынь хүдэлмэри хангалтагүй ябажа байна. И. МИХАЙЛОВ.

Эрхим тарьяага тушаанад

НВО.ГА. (Манай корреспонент). Аймагай түрүү колхозууд шэнэ үргэсывлага эрхим ортын тарья гүрэндөө элбэгээр тушаалжа байна. «Улаан Оронго» колхоз август сөө 800 центнер шадуу тарья тушаалжа түсөөбөө үлүүлэн дүүргэһэн юм. Мүнөө тус колхоз сентябрийн түсэб үлүүлэн дүүргэхын түлөө улаан ашаануудыг үдэр бүри

ябуулжа байна. Тэрэшэлэн «Мартын» 8-е колхоз август сөө оруула тарьяага үлүү гарса тушаалаа. Тарья тушаалгаар түрүү ябажа байгаа энэ колхозуудай улаан ашаануудыг зөөгшэд бэлэхэлэй пундт колхоз хоёройнгоо хоорондоо үдэр бүшгүй ябажа байна.

Нобшодоо найрама, нара гартар унтана

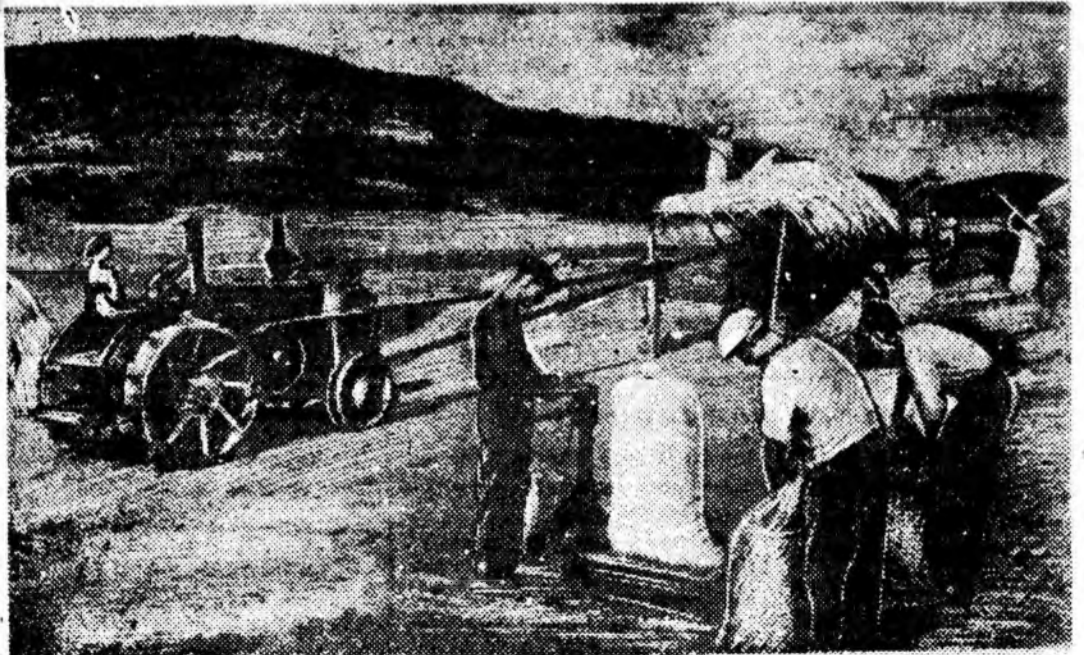
Наран дээрэ гаража бага үдэ болохо дүтэлэһэн байба. Тээд, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой тарья хуряала хэдэн хүнүүд энэ болтор отогтоо унтажа хөбтэһэн байгаа. Энэ юун дээрэһээ нимэ орой болтор унтаба гэжэ шэб гэжэ асуулада «бороотой байһан тулада унташообди» гэжэ нэгэ колхозивк харюусаба. Зүгөөр эдэнэр борооһоо болохо гансал нэгэ үглөөгүүр нитэрээ унтаагүй, харин үргэлжын заншал нимэрлүү байшоо. Хуряалга дээрэ ажал хүдэлмэриг зүбөөр эмхидхэжэ шадаһгүй, зоргоороо унтажа байдаг дээрэ

нээ энэ артелин членүүд тариахуряалгаар хажангэ соогоо гээгдэлэй. Зүгөөр, колхозой түрүүлэгшэ мүнхэ Эрдынсев хуряалгаар тохёолоһон дутуууудаа усадхалын тулада энэ гэхэ хэмжээ абанагүй. Гадна поли дээгүүр гээгдэһэн колос түүхэ хүдэлмэри мүнөө хүртэр эмхидхэхгүй байһаар. Тарья хадалга, боолгодо ябаһан колхознигуудынь бултадаа сугтаа хүдэлмэрилдэг дээрэһээ бэе бээдээ вайдаад нормо нуудаа дүүргэдэггүй, шанарай түлөө тэмсэдэггүй байна.

Үбгэ хуряаха уялгануудыг дүүргэбэ

Манай республикын хүдөөажалыг улам саашан хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай правительствын тогтоолтой дашарандуулан абahan социалистическэ уялгануудаа Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой (Ярууна) хаалишад үнэн хэрэгүүдээр бэелүүлжэ байна. Мүнөө эдэнэр үнөөдөө хаага харуулахатаа нэгэн доро тэжээл бэлэдхэлөө үргэлжэлүүдэ бээр. Ц. АРЬЕВ.

сисос, 140 центнер үбгэ сабшажа бэлэдхэхэ уялгануудыг абahan аад, тэрэнээ үлүүлэн дүүргэбэ. Тэжээл бэлэдхэл дээрэ хаа, ялишад Рабтанова, Дашнева, Түшинова, Цыренова гэгшэд ялангала эршэтэйгээр хабаадалсаһан байна. Мүнөө эдэнэр үнөөдөө хаага харуулахатаа нэгэн доро тэжээл бэлэдхэлөө үргэлжэлүүдэ бээр. Ц. АРЬЕВ.

СҮЛӨӨЛЭГДЭХЭН КРЫМДЭ

Баландарашинлинин нэрэмжэтэ колхозойнда тариагта сохило байжа. В. Халдэйн фото (ТАСС-эй фотокорреспондент).

Хилын сана

Болгарска шэнэ правительствын пропагандын министрэй радиогоор хэлэһэн үгэ

СОФИЯ, септeмбрийн 9. (ТАСС). Болгарска шэнэ правительствын пропагандын министр Дино Казасов гэгшэ радиогоор үгэ хэлэжэ зуураа ингэжэ мэдүүлбэ:

«Эрэгтэй эмэгтэй болгарнууд! Мүнөөнэй хүндэ хүшөр байдалда ороһон бүхы ибадалһаа шадалаа һаа турганөөр палахыа ороһонһай нитерос эрижэ байна. Энэ талаар шэнэ правительствын түрүүшын алхамууд болохо шиндхээрнүүд гэхэдэ:

Болгарини царь төдө өхэ дээдэ Симеон II, гэгшын нэрлэһэе гаргагдаһан указаар конституциин 47-дохы параграфай үндэһөөр тэдэ үндэр түрэлтэ князь Кирил Преславский ба генерал-лейтенант Никола Михов гэгшэд Болгарини регентүүдэй уялгануудһаа сүлөөлэгдэнэ. Профессор Вонелия Ганев, Цветко Бобошевский ба Тодор Павлов гэгшэд Болгарини регентүүд боложо томилогдонэ. Министрүүдэй совет болбол ороноо онсо авулда хүргэһэн бүхы гэгтэниие, төдөрхойлходо—1941 оной январини 1-һээ хойшо байгуулагдаһан правительствын бүхы министрүүдые, арад зондо харшаар үнгэргэгдэһэн политикые һайшааһан 25-дахы зарлалай арадай суглаанай бүхы депутатуудые арестовалха гэжэ захиралта үгсэбэ. Эдэнэрэй бултанайн зөөри һанда хүрлэгдэһа байна.

Министрүүдэй совет болбол профессор Динитр Михальчев, генералин штабай полковник Славчев ба Динитр Ганев гэгшэд составтай делегацино томилбо. Энэ делегаци Советскэ Союзтай дипломатическа харилсаануудһаа һэргээһын тулада, Болгарһаа нөмцүүдые намнан гаргаха зорилготойгоор болгарска ба советскэ сэрэгүүдэй хамтаран ябуулгануудһаа хэжэ түсэбүүдэ зодёхын тулада, Советскэ Союз Болгары хоёрой хоорондохой

дайн сэрэгын зогсоохын тулада саг зуурын эбсээшэй эсэсэй услоһинуудыо мэдэхэ зорилготойгоор 3-дахы Украинска фронтын командлагша аринин генерал Толбухинтай контакт хэжэ байна.

Мүнөөдөрһөө хойшо, министрүүдэй советдэй шиндхээрөөр, бүхы политическо эрхэ сүлөө һэргээгдэнэ. Угын, суглаанай болон органицинуудай сүлөө хангагдаһа. Министрүүдэй советдэй шиндхээрөөр мүн бүхы онсо ба арад зондо харша хуулинууд болжуулагдаба.

Болгарини үхэлэй эрмэг дээрэ оруулхата туһалалсаһан хэблэлэй бүхы органууд хаагдаһа. Болгарска олоннитын хэблэлэй бүсэд бүхы органууд бүрин сүлөө эдлэхэ болоно. Цөмүрү болжуулагдаба. Нэбтэрэн ибаха эрхэтэйгээр түрүүшэй үгтэһэн бүхы үнэмлэхэ бэлгэдүүд усахагдаһа. Бүхы зүгтэ сүлөөтэйгээр нэбтэрэн ибаха эрхэ олгогдоо.

Болгарска шэнэ правительство байгуулагдаба

СОФИЯ, септeмбрийн 9 (ТАСС). Удаахи составтай шэнэ болгарска правительствын байгуулагдаһан тухай мэдөөсөлмө болгарска радио мүнөөдэр тунхаглаба:

- премьер-министр—Кимон Георгиев;
- гадаада хэрэгүүдэй министр—Петко Стайнов;
- сэрэгтэй министр—полковник Ламия Велчев;
- гэгээрэлэй министр—профессор Динитр Михальчев;

- портфельгүй министр—Никола Петков;
  - олоннитын хүдэлмэринүүдэй министр—Борис Стефанов;
  - финансуудай министр—профессор Петко Стойков;
  - худалдаа-һайшаанай министр—Динитр Пейков;
  - газартармалангай министр—Асен Павлов;
  - зам харилсаанай министр—Ангел Держанский.
- Эдэнэрһээ гадна правительствын декредээр министрүүдэй

- совет удаахи министрүүдээр нэмээгдэбэ гэхэд:
- элүүрмө хамгаалха министр—доктор Райко Райчев;
- тусхай хэрэгүүдые эрихтэ министр—Григор Фетимджиев;
- пропагандын министр—Дино Казасов.

Сэрэгтэй министр байһан генерал-майор Иван Маринов гэгшэд Горнанида эсэргүү ябуулгануудыо хэжэ байһан болгарска сэрэгүүдые главкомандалагшатаи томилогдобо.

Японско парламентын 85-дахы сессии дээрэ далайн министр Ионаин хэлэһэн үгэ

ТОКИО, септeмбрийн 9. (ТАСС). Долой цусни агентствын дамжууланай ёһоор, үсэгдээр далайн министр адмирал Ионаин гэгшэ нэрнүүдэй палатада дайнай ябуулгануудай шэнэжэлэл хэбэ.

«Февралини экиндэ Номгон далайн дунда хубида Маршалска аралнуудай заримые дайсан эзэлэе һэн. Энэной һүүлээр американска оперативна хүсэнууд Маранска ба Каролинска аралнуудта хойно хойноһоонь атака хээд, мүн төрөшлээн японско түрүү базануудыо һулагдахые эрмэлзэжэ. Маркус аралда добтолго хээ бэлэй. Ишенин халахты дайсанай оперативна төмө хүсэнууд Сайпан аралыо эзэлээд, бүлээрһынь Гуан ба Тиниан аралнууд дээрэ буулгаа һэн гэжэ Ионаин мэдүүлбэ.

«Номгон далайн дунда хубида Шэнэ гвинемын оршондо ябуулгануудыо хэхингээ хажуугаар дайсан болбол агаарай базануудһаа аажмаар баруун үгэ гэгэ

шэнэ дабуулан августын эсэстэ Сансаиорай оршондо ороо һэн гэжэ Ионаин үргэлжэлүүлэн хэлэвэ. Японско эбсэгтэ хүсэнууд союзнигуудай сэрэгүүдтэ хүсэгтэ эсэргүүсэлтэ хээ һөн гэжэ зааха зуураа «японско гэгэлтэ өхөөр багадаа болохогүй» гэжэ Ионаин тэмдэглэбэ. Эдэ бүхы ябуулгануудыо хэһэнэйгээ эсэстэ дайсан болбол Шэнэ Гвинемын баруун-хойто хубида, мүн төрөшлээн Маранска аралнууд дээрэ агаарай хүсэнуудэй базануудтай боложо шадла. Дайсан оперативна хүсэнуудэйгээ туһаламжаар иванпингээ ябуулга хэжэ газарыо аажмаар үргэлхэһэн байна. Бонин гэдэг бүлэг аралнууд соохи Нөөдзима аралда, Филиппиндээр урдуур Гальматер аралда, мүн төрөшлээн Каролинска аралнуудта добтолгоо аажмаар шангалхата тэмдгүүд дайсанай талада һн боллоо. Энэ умар байдалнуудай гайрһанай дашаранда дайсанай эдибхитэ ябуулганууд болохо гэгэ

жэ мэдэхэ шухала гэжэ Ионаин нэмэн хэлэвэ.

Номгон далайн хойто хубида дайнай тухай хэлэхэ зуураа энда союзнигуудай хэжэ добтолгоонуудай тоо улам олошоржо байна гэжэ Ионаин тэмдэглэвэ. «Сумагга, Ява гэдэг аралнуудта объекттой Энэдхөгтэй далай дээрэ хэ дайсанай ябуулганууд болбол тэндэ эрдэ шанга ябуулгануудыо хэхээр дайн сэрэгтэй байдал һн болоод байна гэжэ гэршэлнэ» гэжэ Ионаин мэдүүлбэ. «Дайсанай улан доогуур ибадаг онгосонууд энэ үедэ өхөөр эдибхи гаргаа, японско флот энэной амууһаа загасангүй» гэжэ Ионаин тэмдэглэвэ.

Дүүргэлтэ сөөгөй Ионаин болбол Японини дайн сэрэгтэй байдалыо «шангалдаа гэжэ төлөнгүй байхын аргагүй, саашааа улам өхэ бэрхшээлнүүд болохо гэжэ хүлээжэ хэрэгтэй гэдэн залбаринууд һн» гэжэ Ионаин мэдүүлбэ.

Гадаадын номинууд

◆ Август бара соо Бельги дотер эсэргүүсэлтэ хэжэ хүсэнууд дайсанай түшөр харгыннууд дээгүүр 415 дахин элдэбин саботаж хэбэ. Тэндэ 53 түмэрэмэй состав үгм хэгдэһэн ба хажуу хулар халһаа унагаагдаһан, 18 хүүргэ

һандаргагдаһан байһаа. Антверпендэ хоёр немонскэ торпедикатор шэнгээгдэбэ. ◆ Буу эбсэггээ хураагты гэдэн ультиматум Гаврда байһан германска гарнизондо элэгээгдэвэ. Тэндэ 5,000 хүн һн юм гэжэ тухайлагдана.

Харуусалгати редакторий эрэгшэ Д. ЛУБАНОВ.

МҮНӨӨДӨР КИНОДО

ПРОГРЕСС—«Ехэ тазар» ЭРЭМ—«Хурим»

НЭГЭДЭХИ УКРАИНСКА ФРОНТ. Боецүүд плашпалаткаар үшэн рубежые паталон гаражи яһаа. В. Юданий фото (ТАСС-эй фотожурналик).

Октябриин урда тээхи мүрьсөөн

Социалистическэ уялгануудые абаба

Хэлдээ-холобоһой Улаан-Удын Контторын хүдэлмэришэд Октябрьини урда тээхи социалистическэ мүрьсөөндэ ролсоһонһойгоо йшаар август барын турша дотор нилэ һарьмхиваа хөлө үзүү байһаар хүдэлмэриһөө.

Жэһөөлхэдэ, элдээ-холобоһой Контторо олоо оруулаа өөһөө 11,3 процент дээшлүүлэһэн ба төлөг-Фамила дамжуулаха хүдэлмэриһөө 41 процент сүлөөлгөһөн байна.

Отахановонууд бодотканууд түхэд Чеховская, Шкижановин гэгшэд хүдэлмэриһөө тоо «элдээ» хойгоор хандалһан дээрһэнэ үндэр бүхэндэ даалгабарһа 144,8 процент хүртэр дүүргэдэ мн Мөрүстканууд Герасимов, Орлова гэгшэд мүн тэдэһэнэ ялгонһаа Дутангүй ажаллажа, даалгабарһа 145 процентһөө доошо бэшэ дүүргэвэ.

Август барын дүнгэй ёһоор тус контторын бүхы хүдэлмэришэдэһн 43 процент отахановон

дууд болоһон байна.

Тондохы партийна эхэй органицини (секретариниһе нүхэр Шипов) хүдэлмэришэдэй дундахы мүрьсөөн эрхнээр хүтэлбэриһэе шадалан дээрһэнэ ба олоннитын хүдэлмэриһе һайһаар эрхнэһэн дээрһэнэ энэ бүхы амжалтанууд туйлагдажа шадлагдаба.

Август барын туршада тус партийна органицини 110 хүнэй хйбаадагатайгаар 9 политзаянги үнгэргэһэн ба ханын газетэ гаргагдаһан байна.

Ихэнэ болоһон нивитын суглаан дээрэ тус контторын эдибхитэд сентябрь барада бүри һайһаар хүдэлмэриһөөр социалистическэ уялгануудые абаба, жэһөөлхэдэ: олоо оруулаа түсэбөө 118 процент дүүргэхэ, телеграмма дамжуулаха хүдэлмэриһе август барьмхиваа 10 процент хүрдадхата гэхэ мэтэ болоно.

Е. РИМЧИНОВА.

Заганаһадай амжалтанууд

Хойто-Байгалай аймагай заганаһадай заводой түхэд Егорова ба Наткинай бригадинид август барын турша дотор том экиһтэйгээр хүдэлмэриһэе барьнгала даалгабарһа 20 хонотой турша дотор хүсэд дүүргэжэ гүрэндөө 50 центнер загана тушааба. Мүн нүхэр Ганюгинай бригада 18 үдэрэй турша соо барьнгала даал-

габарһа 106 процент дүүргэһэн байна.

Эдэ бригадануудай хүдэлмэришэдэй дунда агитационно-нивитын хүдэлмэри үндэр шатага табигдаһахтай. Залуу агитатор комсомолка нүхэр Есқына шлангала һайһаар хүдэлмэриһэе

Н. НИКИТИН.

Халаан соогоо 2—2,5 нормо

Улаан-Удын Лесосудонашстрой гэжэ завод август барада продукция үйлдэһэрнхэ түсэбөө 118 процент дүүргэһэн байна юм.

Инаа амжалтануудыо туйлаха хэрэгтэ тус заводой түрүү станциановонууд халуунаар хабаадаа. Бууд шухалаа цохын формондик нүхэр Иван Суханов үндэр бүхэндэ даалгабарһа 250 про-

цент дүүргэхэд байгаа. Токарьнууд түхэд Николай Федоров, Клавдия Голубева гэгшэд Октябрьини урда тээхи мүрьсөөндэ абаһан уялгануудһаа дүүргэхын тула оролдосотойгоор хүдэлмэриһэе халаан соогоо 2—2,5 нормо дүүргэвэ.

Е. ИВАНОВА.

Уһаар ябаха тээрмэ бариба

Иволгин аймагай «Мартын 8» колхоз газар уһалдаг бүбэг камавуудһаа олошоруулан эхэдхэжэ, уһанай хүсөөр ябаха тээрмэ барижа дүүргэвэ.

Энэ тээрмэ бариһаһаа урда тус колхоз тарьгааа гурил бол-

голын тула аһар 25—30 километртэ өшөдөг һэн, харин мүнөө колхозник бүхэн газгаагаа тарьгааа гурил болгохо аргатай билонхой.

Н. ФЕДОРОВ.